

DECLARACIÓ INSTITUCIONAL QUE PRESENTA EL GRUP MUNICIPAL D'EN COMÚ PODEM A L'AJUNTAMENT DE MATARÓ PER AL DESPLEGAMENT DE LA LLEI DE MEMÒRIA DEMOCRÀTICA

La recuperació i protecció de la memòria democràtica constitueix un pilar fonamental per a la construcció d'una societat democràtica i conscient del seu passat. L'any 2022 es va aprovar la Llei de Memòria Democràtica, que va suposar un avenç significatiu de les polítiques de memòria i drets humans a l'Estat espanyol. Tanmateix, la garantia efectiva dels drets a la veritat, justícia, reparació i no repetició del franquisme exigeix encara major atenció per part de les Administracions públiques.

La Llei de Memòria Democràtica reforça i amplia les mesures de la llei que l'antecedeix, la de Memòria Històrica de l'any 2007, amb l'objectiu de reparar i dignificar a les víctimes del franquisme. Principalment, pretén declarar la il·legalitat del règim franquista, anul·lant totes les condemnes i sancions dictades per ells, la recerca de les persones desaparegudes, el reconeixement i la reparació integral de les víctimes i l'accés als arxius històrics, d'entre altres.

Sobre aquest darrer punt, cal destacar que garanteix l'accés lliure, gratuït i universal als arxius històrics relacionats amb els fets succeïts entre el cop d'Estat de 1936 i l'entrada en vigor de la Constitució de 1978. Les polítiques de memòria, tant de la Generalitat de Catalunya com de l'executiu espanyol, reforcen l'obligació de preservar, digitalitzar i fer accessibles aquests arxius. No obstant això, la fragmentació de la documentació, les barreres tecnològiques i l'escassa accessibilitat en molts casos dificulten l'accés a la informació. Aquesta situació limita tant el treball dels investigadors, que topen amb un piló de tràmits burocràtics i permisos a demanar per accedir-hi, com el legítim dret dels ciutadans a recuperar informació crucial sobre la repressió soferta durant aquest període històric. També hi ha limitacions pels elevats costos i les restriccions d'ús d'arxius audiovisuals històrics governamentals del període de la Guerra Civil i la dictadura com els de RTVE, l'Agència EFE o els NO-DO. Facilitar-ne el seu visionat és fer accessible la divulgació històrica a tota la població.

Amb aquesta legislació, tota documentació que contingui informació d'interès històric relacionada amb aquest període fosc per a la història de l'Estat així com els documents del Govern franquista que estiguin en mans d'entitats privades han de ser incorporats al Centre Documental de la Memòria Històrica de Salamanca o a

altres arxius públics designats per l'Estat. S'estableix, també, un sistema centralitzat que permet consultar els documents rellevants, optimitzant l'accés per a la ciutadania, investigadors i col·lectius afectats. Alhora, la llei prioritza la digitalització dels arxius històrics per a garantir la seva conservació, facilita l'accés remot a tots els nivells i promou la seva recerca acadèmica i divulgació pública dels fets històrics, tot promovent una narrativa transparent i plural.

Resulta fonamental per a qualsevol país que vulgui ser digne de la seva història i vulgui reconciliar el seu passat amb el seu present l'impuls de lleis que democratitzen l'accés a la informació, adaptant-se a les noves dinàmiques de coneixement i transformant-la en un bé accessible per a tothom, eliminant jerarquies informatives per a una distribució més horitzontal. Perquè cada víctima és un testimoni d'un temps que no ha de repetir-se i cada arxiu obert és una pàgina que s'escriu amb dignitat.

Per tot el que ha estat exposat anteriorment, el Grup Municipal d'En Comú Podem Mataró proposa a la Junta de Portaveus l'adopció dels següents

ACORDS

PRIMER.- Instar al Ministeri de Política Territorial i Memòria Democràtica el desenvolupament reglamentari de la Llei de Memòria Democràtica de 2022 i el desplegament de totes les mesures que conté, especialment l'elaboració, en col·laboració amb les comunitats autònomes, del cens públic de víctimes, l'impuls del Banc Estatal d'ADN dels possibles familiars de les persones desaparegudes i la garantia del dret al lliure accés i consulta gratuïta dels arxius públics i privats amb la reforma de la Llei de Secrets Oficials.

SEGON.- Instar al Ministeri de Política Territorial i Memòria Democràtica a implementar un portal d'accés públic i gratuït que centralitzi tots els arxius digitalitzats, facilitant-ne la consulta mitjançant eines tecnològiques modernes i adaptades també per a persones amb diversitat funcional.

TERCER.- Instar al Ministeri de Política Territorial i Memòria Democràtica a negociar amb RTVE i EFE per a facilitar l'accés gratuït de tots els arxius creats o finançats amb recursos públics durant el període de la dictadura amb tarifes reduïdes per a projectes educatius i de memòria històrica.

QUART.- Instar al Departament de Justícia i Qualitat Democràtica a col·laborar en la mesura del necessari amb el Ministeri de Política Territorial i Memòria Democràtica per accelerar la digitalització dels fons documentals històrics relacionats amb la memòria democràtica, prioritzant aquells que continguin informació sobre víctimes de la Guerra Civil i la dictadura, tot garantint la preservació d'aquests documents en condicions òptimes.

CINQUÈ.- Instar al Departament de Justícia, Drets i Memòria a ampliar els recursos de l'Arxiu Nacional de Catalunya i altres centres de conservació històrica, dotant-los de personal i prou tecnologia per a garantir un treball eficaç en la digitalització i gestió dels documents.

SISÈ.- Instar al Departament de Justícia i Qualitat Democràtica a garantir la col·laboració amb els arxius municipals i comarcals, establint convenis per a integrar fons al sistema centralitzat i assegurar la recuperació i protecció de documentació rellevant en l'àmbit local durant l'època del franquisme.

SETÈ.- Notificar els presents acords al govern de l'Estat, al Ministeri de Política Territorial i Memòria Democràtica, al govern de la Generalitat de Catalunya, al Departament de Justícia i Qualitat Democràtica, als grups parlamentaris, a CCOO i UGT, al GRMH de Mataró, a la Fundació Cipriano García, al Col·lectiu de Dones de Matagalpa, a tots els grups que componen la Taula de Memòria Històrica de Mataró i a la Comissió de Memòria Històrica de l'Ajuntament de Mataró.